

Akácok, tölgyek, dámvadak

Nyíradony, Gút (HBN – T. V.) A gúti erdő nyugalmát, csendjét alig háborgatja valami. Nincs benne nagyobb település, csak 18 tanya. Az itt élők vigyáznak a természetre. E hatalmas terület növény- és állatvilágát mutatta be nekünk Bartucz Péter erdőmérnök, a Nyírségi Erdészeti Rt. Gúti Erdészeti igazgatója.

– Az Alföld egyik legnagyobb természeti értékét őrzi a gúti erdő. Ennek az az oka – magyarázza az igazgató –, hogy síkvidéken ilyen nagy összefüggő erdő ritkán fordul elő hazánkban. Legjellemzőbb fája az akác, amely a 9000 hektár 40 százalékát teszi ki. Erdészeti és fafeldolgozási szempontból az akác igen jelentős. 250 éve ismerik Európában, de az utóbbi 10 évben jöttek rá, hogy nem csak tűzifának alkalmas. Ma már fölértékelődött, hisz nagyon szép parketta, értékes bútorfagyártható belőle. Az általuk elfoglalt terület nagysága szerint második, biológiai jelentőségben viszont az első helyen állnak kocsányostölgyerdeink. Cserjeszintjük gazdag, a madarak és a szörmés ragadozók többsége itt él.

A másik nagyon fontos tevékenységünk a vadgazdálkodás. A gúti erdő fő vadja a dám, 1971/72-ben telepítették ide Gyulajról, s azóta többször történt vérfriesség, jelenleg 6-700 egyed él nálunk. A tudatos tenyésztésnek köszönhetjük, hogy 1991-ben a jelenleg is érvényes világrekorder agancsú bikát nálunk ejtették el. Ettől az évtől kezdve a világranglistán előkelő helyet foglalnak el a gúti erdőben kilőtt bikák trófeái. Darabszámban jelentős az őzállományunk is, de mivel felénk a telek igen hidegek, a táplálék pedig szegényes, az erdei őzek gyengébb agancsot fejlesztenek, mint mezei társaik. Ezért az őzállomány vadászati és vadgazdálkodási értéke kisebb mint a dámé. Vaddisznó igen nagy számban él erdeinkben, egedszámuk változó. Tavasztól őszig a környékbeli mezőgazdasági területeken vándorolnak, és sajnos elég sok kárt okoznak. A nagyvadakon kívül róka, vadmacska, nyest, nyuszt, görény, menyét, hermelin, borz, sőt néha farkas is előfordul itt. Erdékes módon egyre több a mókus. A legidősebb erdészek szerint tíz évvel ezelőtt még nem vol-

tak az erdőben, most viszont minden erdészszak körül, ahol szelíd diófa vagy fenyő van, él egy-egy mókuscsoport.

A róka kivételével ebben az erdőben puskával nem lehet veszélyeztetni egyetlen faj sem a felsoroltak közül. Állandó veszélyforrás viszont az orvvadászok számának növekedése. Meg kell még említenem a „klasszikus” mellett az orvvadászat másik válfaját, az úgynevezett „belső orvvadászatot” is. Ez azt jelenti, hogy a vadászterülettel rendelkező vadászok a területükön nem csak az engedélyezett vadat lövik ki. Mindez

A kóbor kutyák is tizedelik a vadat. Az emberek ha megunták ebeiket, tisztességtelen módon kiteszik őket az erdőbe, mert tudják, hogy az erdészeknek kötelessége kilóni a kóbor állatokat. Ezek a jószágok néhány napig éheznek, utána kezdenek vadászni. Ha nem találunk rájuk, pusztítani kezdik a vadállományt. Ha abban az időben kerülnek az erdőbe, mikor a kis állatok születnek, néhány napig mindenik apróság potenciális áldozat. Sokkal humánusabb lenne az állatorvossal elaltatni a megunt vagy kiöregedett kutyákat. Sok szenvedéstől kímélnék

Terítőken a világrekorder agancsú dámbika

Fotó: Magánarchívum

nagymértékben veszélyeztetni a vadgazdálkodást, csökkenti az értékes vadak számát. Nagyon várjuk már az új törvényi szabályozást, ami remélhetőleg sokkal szigorúbb lesz e tekintetben, mint a jelenlegi. Egy másik vadpusztító módszer a fentieknél sokkal barbárabb. Ez a hurok használata! A „profi hurkozók” legalább úgy ismerik a vadmozgást, mint a hivatásos vadász. A ravaszul elhelyezett hurokkal iszonyú pusztítást lehet végezni. Mostanában – hogy egyre több a szegény ember, aki a húst a boltban nem tudja megfizetni – nagyon elterjedt ez a módszer. A múltkor a nyakán lógó hurokkal barcogott egy nagyon jó dámbikánk. O erős, és szerencséje volt, de az apróbb állatokra igen nagy veszély leselkedik. Ezért a legfontosabb feladatunk a hurokvetők tevékenységének megakadályozása.

meg a gazdák a szelíd és vad állatokat egyaránt.

Mi szövetkezünk minden emberrel, aki szereti és tiszteli a természetet. Az érdeklődőknek be is tudjuk mutatni az erdő állat- és növényvilágát. A környékbeli települések határában olyan területeket alakítunk ki, amelyek parkerdőként működnek. Itt lehet kijelölt helyen tüzet rakni, majlisokat szervezni. Már elkészült a nyíracsádi, folyamatban van a nyíradonyi és a nyírmártonfalvi parkerdő kialakítása. A nyírlugosi polgármester úrral is a közelmúltban tárgyaltam erről. Erdészeink, vadászaink arra alkalmas időben az előre bejelentkezett érdeklődőknek távcsöves gúti erdőjárás megmutatják ezt a csodálatos világot. Ha ily módon is összefogunk, meg tudjuk őríteni az erdőt, mint „a béke szigetét”.